

Rozsudek Nejvyššího soudu ČSR ze dne 27.02.1989, sp. zn. 7 Tz 3/89, ECLI:CZ:NS:1989:7.TZ.3.1989.1

Číslo: 33/1990

Právní věta: Jízda vozidla jedoucího v protisměru může být zvláštní okolností podle § 8 odst. 1 vyhl. č. 100/1975 Sb., jež opravňuje řidiče, který jede proti tomuto vozidlu ve svém jízdním pruhu, k vybočení od pravého okraje vozovky, příp. k vjetí do protisměru. /1//1/ Od 1.1.1990 platí vyhláška č. 99/1989 Sb.

Soud: Nejvyšší soud České soc. rep.

Datum rozhodnutí: 27.02.1989

Spisová značka: 7 Tz 3/89

Číslo rozhodnutí: 33

Číslo sešitu: 4-5

Typ rozhodnutí: Rozsudek

Hesla: Doprava, Okolnosti polehčující, Ublížení na zdraví

Předpisy: 100/1975 Sb. § 8 ods. 1 99/1989 Sb.

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 33

Jízda vozidla jedoucího v protisměru může být zvláštní okolností podle § 8 odst. 1 vyhl. č. 100/1975 Sb., jež opravňuje řidiče, který jede proti tomuto vozidlu ve svém jízdním pruhu, k vybočení od pravého okraje vozovky, příp. k vjetí do protisměru. 1)

(Rozsudek Nejvyššího soudu ČSR z 27. 2. 1989 sp. zn. [7 Tz 3/89](#))

K stížnosti pro porušení zákona podané generálním prokurátorem ČSR Nejvyšší soud ČSR zrušil rozsudek krajského soudu v Ostravě z 8. 9. 1987 sp. zn. 6 To 375/87 a rozsudek okresního soudu ve Vsetíně z 9. 6. 1987 sp. zn. 3 T 87/87 v částech týkajících se obviněného MUDr. J. H. Okresnímu soudu ve Vsetíně přikázal, aby věc v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl.

Z odůvodnění:

Rozsudkem okresního soudu ve Vsetíně z 9. 6. 1987 sp. zn. 3 T 87/87 byli obvinění ing. R. V. a MUDr. J. H. uznáni vinnými trestným činem ublížení na zdraví podle § 224 odst. 1, 2 tr. zák., jehož se podle výroku rozsudku dopustili tím, že 4. 6. 1986 okolo 16.10 hod. v obci Valašské Meziříčí, okr. Vsetín, na silnici č. 57 v km 83,0 ing. R. V. jako řidič osobního vozidla zn. Škoda 100 bezdůvodně vjel do

protisměru, přičemž v době, kdy řidič protijedoucího vozidla zn. Fiat 127 MUDr. J. H. se mu počal vyhýbat vlevo, strhl řízení vozidla do své poloviny vozovky, v důsledku čehož došlo ke střetnutí, při kterém ing. R. V. utrpěl otřes mozku 1. stupně, tržné rány jazyka a rtů, pohmoždění předloktí oboustranně, pohmoždění a odřeniny hrudníku vlevo, otevřenou zlomeninu česky vpravo, tržnou ránu kolena vlevo, pohmoždění přední strany bérce, vykloubení 5. prstu levé nohy a podezření na otřes srdce s dobou léčení do 29. 9. 1987 (správně 1986) a MUDr. J. H. utrpěl otřes mozku, zlomeninu klíční kosti vlevo, pohmožděny obličej, tržnou ránu víčka vpravo, pohmoždění hrudníku, pravé paže a pravého bérce s dobou léčení do 28. 7. 1987 (správně 1986).

Oběma obviněným byl shodně uložen trest nápravného opatření v trvání šesti měsíců s tím, že po tuto dobu případně z odměny jim náležející za práci 15 % ve prospěch státu.

Tento rozsudek byl napaden odvoláním obou obviněných, kteří se domáhali zproštění vazby.

Krajský soud v Ostravě rozsudkem z 8. 9. 1987 sp. zn. 6 To 375/87 napadený rozsudek podle § 258 odst. 1 písm. b) tr. ř. v celém rozsahu zrušil a za podmínek § 259 odst. 3 tr. ř. uznal obviněného ing. R. V. vinným trestným činem ublížení na zdraví podle § 224 odst. 1, 2 tr. zák., jehož se dopustil tím, že 4. 6. 1986 kolem 16.10 hod. v obci Valašské Meziříčí, okr. Vsetín, na silnici č. 57 v km 83,0 jako řidič osobního vozidla zn. Škoda 100 bezdůvodně vjel do protisměru a v době, kdy řidič protijedoucího vozidla zn. Fiat 127 MUDr. J. H. se mu počal vyhýbat vlevo, strhl řízení vozidla zpět do své poloviny vozovky, v důsledku čehož došlo ke střetu, při kterém MUDr. J. H. utrpěl otřes mozku, zlomeninu klíční kosti vlevo, pohmožděny obličej, tržnou ránu víčka vpravo, pohmoždění hrudníku, pravé paže a pravého bérce s dobou léčení do 28. 7. 1986.

Za tento trestný čin mu uložil trest nápravného opatření v trvání šesti měsíců, přičemž po tuto dobu případně z odměny náležející mu za práci patnáct procent ve prospěch státu.

Tímto rozsudkem byl MUDr. J. H. uznán vinným trestným činem ublížení na zdraví podle § 224 odst. 1 tr. zák. proto, že jako řidič osobního vozidla zn. Fiat 127 ve stejnou dobu a na stejném místě se protijedoucímu vozidlu zn. Škoda 100 řízenému ing. R. V. vyhýbal vlevo, v důsledku čehož došlo ke střetnutí, při kterém ing. R. V. utrpěl otřes mozku prvního stupně a odření hrudníku vlevo, otevřenou zlomeninu česky vpravo, tržnou ránu kolena vlevo, pohmoždění přední strany bérce, vykloubení pátého prstu levé nohy a podezření na otřes srdce s dobou léčení do 29. 9. 1986. MUDr. J. H. byl uložen trest nápravného opatření v trvání čtyř měsíců s tím, že po tuto dobu případně z odměny náležející mu za práci patnáct procent ve prospěch státu.

Proti tomuto rozsudku podal generální prokurátor ČSR stížnost pro porušení zákona, kterou zaměřil pouze ve prospěch obviněného MUDr. J. H. V ní uvádí, že za důležitý podklad pro rozhodnutí považovaly oba soudy posudek znalce z oboru dopravy ing. J. L. Tento posudek však vzbuzuje pochybnosti o správnosti svých závěrů, zejména v otázce rychlosti, kterou do sebe vozidla narazila. Znalec nepřihlíží k tomu, že vozidla ještě po nárazu byla v pohybu, a dostatečně se nevypořádal s tím, jak se vozidlo Škoda dostalo do konečné polohy, která byla zjištěna při ohledání místa dopravní nehody. Ve znaleckém posudku dále chybí početní analýza střetu vozidel. Ve věci rovněž nebyl proveden vyšetřovací pokus, jímž by byly zjištěny výhledové poměry obviněného MUDr. J. H. a při němž by bylo rekonstruováno vzájemné přibližování obou vozidel před střetem. Bez provedení těchto důkazů nemohlo být správně posouzeno, zda jednání obviněného bylo porušením pravidel silničního provozu a zda bylo protiprávné, že zda u tohoto obviněného nešlo o jednání v krajní nouzi, kterýžto stav vyvolal ing. R. V. nedůvodnou jízdou v protisměru. Ve stížnosti pro porušení zákona je pak výtku směřující k nedostatečnému zjištění následků na zdraví, které utrpěl ing. R. V.

Stížnost pro porušení zákona proto dovozuje, že skutečný stav věci nebyl řádně zjištěn a dosud provedené důkazy nebyly správně hodnoceny. Tím došlo v řízení, které napadenému rozsudku

krajského soudu předcházelo, k porušení zákona v neprospěch obviněného v ustanovení § 2 odst. 5, odst. 6 tr. ř. a krajský soud, který zmíněné vady nezjistil, nenapravitel je a sám ve věci rozhodl, porušil ve stejném směru zákon v ustanovení § 254 odst. 1 a § 259 odst. 3 tr. ř. V závěru stížnosti pro porušení zákona je pak učiněn návrh, aby Nejvyšší soud ČR v tomto rozsahu porušení zákona vyslovil, aby napadený rozsudek v části týkající se obviněného MUDr. J. H. zrušil a dále aby postupoval podle § 270 odst. 1 tr. ř.

Nejvyšší soud ČR přezkoumal správnost všech výroků, týkající se obviněného MUDr. J. H. v napadeném rozsudku, přezkoumal též správnost řízení, jež této části rozsudku předcházelo (§ 267 odst. 2 tr. ř.), a shledal, že zákon byl porušen.

Z provedených důkazů vyplývá, že k dopravní nehodě došlo v obci Valašské Meziříčí na rovném přehledném úseku vozovky o šíři 6,9 m a o šíři krajnic 0,7 a 0,8 m. Ve směru jízdy obviněného MUDr. J. H. je po pravé straně vedle vozovky chodník se zvýšeným obrubníkem o šíři 2,2 m, po levé straně je silniční příkop o šíři 2 m. Povrch vozovky byl dobrý, bez výmolů a výtluků, suchý. Plánek místa nehody zachycuje bezprostřední okolí místa nehody včetně stop na vozovce a konečného postavení vozidel.

Obviněný MUDr. J. H. v přípravném řízení vypověděl, že na silnici ve směru, odkud přijížděl, je před přímým úsekem, na kterém došlo k nehodě, nejprve železniční přejezd a pak mírná levotočivá zatáčka. Na železničním přejezdu měl zařazen druhý rychlostní stupeň, pak přeřadil na třetí a rychlostí asi 40 km/hod. pokračoval až do místa nehody. Když vyjel z levotočivé zatáčky, uviděl ve svém jízdním pruhu v protisměru jet osobní vozidlo. Zpočátku počítal s tím, že se řidič protijedoucího automobilu vrátí do svého jízdního pruhu, ale po ujetí několika metrů nabyl dojmu, že se protijedoucímu řidiči něco stalo nebo že se něco stalo s jeho vozidlem. Proto stočil vozidlo ke střední čáře, aby zabránil čelnímu střetu. Najednou řidič protijedoucího vozidla strhl řízení zpět do svého jízdního pruhu tak prudce, že MUDr. J. H. nestačil ani brzdit ani učinit jiná opatření k zabránění střetu.

V hlavním líčení MUDr. J. H. uváděl, že se protijedoucímu vozidlu vpravo vyhnout nemohl, protože tam byl chodník; proto jel ke středu vozovky. Stočil řízení a v tom okamžiku protijedoucí řidič prudce a náhle změnil směr jízdy a vrátil se do své poloviny vozovky. Když MUDr. J. H. viděl protijedoucí automobil, jel zhruba 40 km/hod. rychlostí, pak brzdil, takže v okamžiku střetu se rychlost jeho jízdy blížila k nule.

Ing. R. V., řidič protijedoucího automobilu, vypověděl, že před místem dopravní nehody projel dvojitou zatáčku a na přehledném úseku silnice jel pak rychlostí do 60 km/hod. V protisměru své jízdy nebyl, nepamatuje si, jak dlouhý úsek po rovné vozovce ujel, ale asi na 3 až 4 metry ve svém jízdním pruhu uviděl v protisměru jedoucí automobil. V hlavním líčení na své výpovědi setrval a vyslovil domněnku, že MUDr. J. H. předjížděl jiné vozidlo a tím se dostal do protisměru své jízdy. MUDr. J. H. však popřel, že by jiné vozidlo před nehodou předjížděl a pravdivosti tohoto dodatečně učiněného tvrzení ing. R. V. nenasvědčují ani jiné důkazy.

Ve věci byl přibrán též znalec z oboru doprava ing. J. L. Z jeho posudku vyplývá, že místo střetu obou automobilů se nacházelo 1,2 m od střední dělicí přerušované čáry v jízdním pruhu osobního auta Š 100, řízeného ing. R. V. Nárazová rychlost vozidla Š 100 byla 67 – 68 km/hod. a vozidla Fiat 70 km/hod.

Okresní soud na základě těchto důkazů dospěl k závěru, že MUDr. J. H. porušil ustanovení § 8 odst. 1 vyhl. č. 100/1975 Sb. neboť nejel vpravo, přičemž v jízdě vpravo mu nebránily žádné zvláštní okolnosti. Tento závěr však z dosud provedených důkazů nevyplývá. Skutková zjištění naopak nasvědčují tomu, že MUDr. J. H. vybočil od pravého okraje vozovky proto, že v jízdě vpravo mu bránil

osobní automobil ing. R. V. jedoucí v jeho jízdním pruhu. Přitom jízda vozidla jedoucího v tomtéž jízdní pruhu v protisměru může být zvláštní okolností podle § 8 odst. 1 cit. vyhl., která opravňuje řidiče k vybočení od pravého okraje vozovky, příp. k vjetí do protisměru.

Obviněný MUDr. J. H. však mohl porušit pravidla silničního provozu v jiném směru, např. v ustanovení § 2 odst. 2 nebo § 4 odst. 1 písm. b) cit. vyhl. Mělo být proto zjištěno, na jakou vzdálenost mohl obviněný poprvé spatřit vozidlo Škoda 100, jehož řidič jel v protisměru, zhodnotit, kdy už mohl důvodně předpokládat, že se protijedoucí řidič do své poloviny vozovky nevrátí, a zjistit, v jaké vzdálenosti od protijedoucího vozidla MUDr. J. H. skutečně od pravého okraje vozovky vybočil a jakým způsobem se snažil protijedoucí vozidlo objet. Rovněž mělo být zjištěno, zda nemohl předejít vzniku dopravní nehody např. tak, že by se svým vozidlem odbočil na místo ležící mimo silnici (např. na vjezd do domu, na přilehlé parkoviště apod.), příp. na jinou vozovku, a zda by k zabránění vzniku dopravní nehody vedlo upozornění protijedoucího řidiče zvukovým nebo světelným signálem.

Poznámky pod čarou:

1) Od 1. 1. 1990 platí vyhláška č. 99/1989 Sb.